

Sirküler No: 3768

Sirküler Tarihi:17.08.2022

KONU: SERMAYE AZALTIMI İŞLEMİNDE KARŞILAŞILABİLECEK VERGİSEL DURUMLAR.

Şirketler işletmeye koydukları sermayeyi, faaliyetleri ile orantılı olarak, ihtiyaç duyulan zamanlarda azaltarak işletmeden çekilebilmektedir.

Sermaye azaltımı işlemlerinde esas sözleşmede yer alan ve bilançoda görünen sermayenin itibari (nominal) değerinin indirilmesi olup, münhasıran alacaklıların şirketten olan alacaklarının korunmasına yöneliktir.

Türk Ticaret Kanunu'na göre sermaye azaltımı; şirketlerin ödenmiş sermayenin bir kısmını ortaklara iade etmek veya şirket zararlarının kapatılması amacıyla yapılabilmektedir.

Şirketin kâr dağıtılması için zararların kapatılması yani sermayenin azaltılması gerekecektir. Zarar sonucu sermayenin azaltılma yoluna gidilmesi ihtiyari olmakla birlikte borca batıklık durumunda sermaye azaltım işlemi zorunluluk olmaktadır.

Sermaye azaltımının ortaklar tarafından şirkete sermaye olarak konulan nakdi ve aynı değerlerden yapılmasının herhangi bir vergiye tabi olmadığı açık olmakla birlikte, vergiye tabi tutulmaksızın sermayeye ilave edilen bazı kalemlerin sermaye azaltımı yoluyla işletmeden çekilmesi aşamasında birtakım vergisel yükümlülükler doğurmaktadır.

Bu nedenle şirketlerin sermaye azaltımlarında hangi sermaye unsurunun öncelikle işletmeden çekildiği hususu önem arz etmektedir.

Kurumlar sermayelerine geçmiş yıl kârlarını, sermaye düzeltmesi olumlu farklarını, ortakların şirketten alacaklarını ve gayrimenkul satış kârlarına ait fonları ilave edebilmektedir. Sermayeye ilave edilen bu kalemlerden yapılan sermaye azaltımı ile şirketin esas sermayesinden yapılan azaltım vergisel açıdan farklı sonuçlar doğurmaktadır.

Zira, ortaklar tarafından konulan aynı ve nakdi sermayenin azaltılmasında şirket ortakları şirkete koydukları sermayeyi Ticaret Kanununa göre geri alacaklarından herhangi bir kurumlar vergisi ile stopaj yükümlülüğü söz konusu olmayacaktır.

Şirket kârının ortaklara dağıtılmayıp sermayeye ilave edilmesi kâr dağıtım sayılmamaktadır. Sermayeye ilave edilen kârların sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yoluyla stopaj uygulamasına tabi tutulmaksızın ortaklar iade edilmesi halinde kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisi yapılması gerekmektedir.

Sermaye düzeltmesi olumlu farklarının sermayeye ilave edilmesinde herhangi bir vergisel yükümlülük doğmamaktadır. Sermayeye ilave edilen enflasyon düzeltmesi olumlu farklarına ilişkin kısımdan sermaye azaltımı yapılması halinde bu kısım üzerinden öncelikle kurumlar vergisi hesaplanacak, vergi sonrası dağıtılan kâr payları üzerinden ise stopaj yapılacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-e maddesinde istisna kazançlarını sermayeye ilave ettikten sonra 5 yıl içinde bu kazançta isabet eden kısımdan sermaye azaltımı yapması halinde bu kısım üzerinden öncelikle kurumlar vergisi hesaplanacak, vergi sonrası dağıtılan kar payları üzerinden ise stopaj yapılacaktır. Ancak, sermayeye ilave edilen istisna kazançların maddede belirtilen 5 yıllık sürenin dolmasını müteakiben sermaye azaltımına tabi tutulması halinde yalnızca kâr dağıtımına bağlı stopaj yükümlülüğü doğacaktır.

Mali İdare, sermaye azaltımının öncelikle vergisel sonuç doğuran sermaye unsurlarından yapıldığını kabul etmektedir.

Sermaye azaltım işleminin;

-Önce kurumlar vergisine ve vergi sonrası dağıtılan kazancın ise kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesaplardan karşılanması,

-Sonra sadece kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesapların kullanılması,

-Son olarak ise, işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdi sermayenin işletmeden çekildiğinin kabulü gerekmektedir.

Bilgilerinize sunar, sağlıklı günler dileriz.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

(*) İşbu belge içeriği sadece bilgilendirme amaçlı olup, buradaki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan şirketimiz sorumlu değildir.